

1987
17
LISTOPAD

ČASOPIS ZŠ ~~MAGIC HILL~~ ZDŠ JULIA FUČÍKA

Аврора

Shromáždění k výročí Října

CENZUROVÁNO

Магические красные листы (Magické Rudé Listy)

Chlapci a děvčata, soudruzi a soudružky, budovatelé,
U příležitosti 70. výročí Velké říjnové socialistické revoluce vydáváme toto číslo našeho školního magazínu. Dočtete se tu o soudružské delegaci z Krajského výboru Komunistické strany Československa v Gottwaldově, která zavítala do naší základní devítileté školy. Bylo již předem jasné, v jaké přátelské náladě návštěva proběhne a všichni ve škole se proto na ni těšili.

Již před školou na soudruhy čekala čestná pionýrská stráž u sochy Julia Fučíka, jehož jméno naše škola hrdě nese a všechny přivítala ruskou básní. Soudruzi si prohlédli výzdobu školy, výtvarné práce našich dětí, které namalovaly na oslavu VŘSR, a které spolu se zdravicí pošlou do školy v družebním městě Leningradu. Vzácnou návštěvu také zaujala tabule cti visící u ředitelny školy, kde jsou vystaveni vítězové celoškolské recitační soutěže *Puškinův památník* a také účastníci branného závodu *O partyzánský samopal*.

Děti z Jiskřiček v tento památný den složily svůj pionýrský slib a soudružka pionýrská vedoucí jim uvázala rudé šátky. Poté se školou rozléhal radostný zpěv dětí s písněmi *Pionýři, pionýři, malované děti... a Přes spáleniště, přes krvavé řeky...*

Tento krásný den jsme zakončili ve školní tělocvičně, kde žákyně 8. třídy předvedly část svého spartakiádního vystoupení k písni Michala Davida *Poupata* a celá škola také slavnostně přijala závazek splnění plánu ve sběru železa na 130% a závazek odpracovat do konce roku 5 pracovních sobot.

Jsme rádi, že i náš školní časopis přispěje ke slavnostní náladě tohoto významného výročí.

Se soudružským pozdravem,
ředitelka školy

CENZUROVÁNO

UČIT SE, UČIT SE, UČIT SE!

Ano heslem soudruha Vladimíra Iljiče Lenina se řídíme i my v naší škole.

Soudružky učitelky připravují pro naše děti zajímavé hodiny, na kterých jim předávají nejen zajímavosti z naší krásné socialistické vlasti, ale také velké myšlenky od velkých soudruhů ze Sovětského svazu.

Již brzy se naše škola zúčastní soutěže s názvem O zemi, kde zítra znamená včera, tedy soutěže pro všechny, kteří toho o zemi našich bratrů vědí nejvíc.

Postupujícím žákům gratulujeme a přejeme mnoho úspěchů v krajském kole.

VÍTĚZOVÉ

Vítězné družstvo ze sedmé třídy, které postupuje do krajského kola soutěže.

PIONÝRSKÝ SLIB

Slibuji před svými druhy, že budu pracovat, učit se a žít podle pionýrských zákonů, abych byl dobrým občanem své milované vlasti, Československé socialistické republiky, a svým jednáním chránit čest pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže.

Souđruh Fučík teď bude shlížet na naše žáky a bít nad jejich vzděláváním.

Budeme bojovat o ideály socialismu

DEN, KDY PŘIVEZLI FUČÍKA

Dnes jsme se všichni dočkali již třetí busty souđruha Julia Fučíka, která ozdobila školní síň tradic.

Žáci se s obdivem při shromáždění zaposlouchali do velkých slov z díla souđruha Fučíka, které přednesla souđružka učitelka Poslušná.

Jsme pyšní na to, že naše devítiletá škola nese jméno tohoto souđruha.

CENZUROVÁNO

O kultuře v procesu přestavby

Souđružka učitelka se svými žáky vytvořila velké a krásné kulisy.

KULTURNÍ ŽIVOT VE ŠKOLE

Škola se připravuje na okresní kolo soutěže Puškinův památník. Žáci nacvičili se svojí souđružkou učitelkou divadelní hru o těžkém životě souđružky traktoristky Nataši na ruském venkově s názvem „Řídit traktor je jako řídit stranu“.

Přejeme hodně zdaru v soutěži souđruha Puškina.

UPOZORNĚNÍ PRO ŽÁKY

Plyšoví mončičáci, které při hodině ruského jazyka zabavila žákům soudružka učitelka, budou žákům vráceni na konci školního roku.

DALŠÍ UPOZORNĚNÍ PRO ŽÁKY

Používání telefonu je ve škole zakázáno.

Porušení tohoto zákazu bude trestáno sníženou známkou z chování.

TEST PRO CHYTRÉ SOCIALISTICKÉ HLAVY

1) Ve kterém roce byla založená Komunistická strana Československa?

- a) 1921
- b) 1940
- c) 1980

2) Ve kterém roce se konal V. sjezd KSČ?

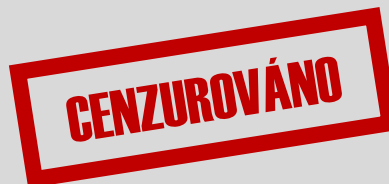
- a) 1929
- b) 1945
- c) 1970

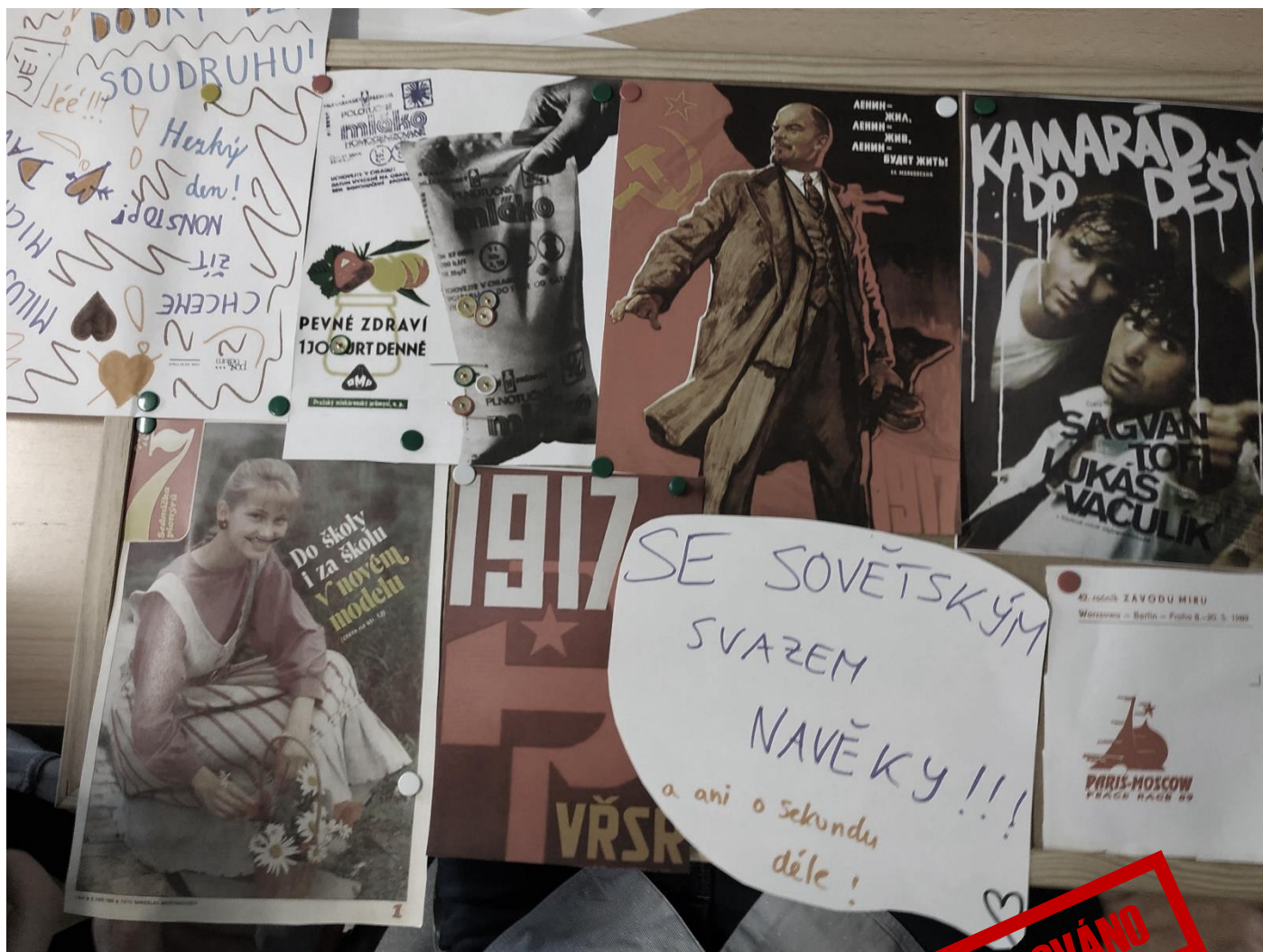
3) Kdy se narodil soudruh prezident Klement Gottwald?

- a) 1896
- b) 1900
- c) 1948

4) Kdy začala Velká říjnová socialistická revoluce?

- a) 7. listopadu 1917
- b) 28. října 1917
- c) 1. apríla 1917

NÁSTĚNKA (I NASTĚNKA) JE DŮLEŽITÁ

V naší škole dbáme i na výzdobu tříd a nástěnek. Takto naši nejstarší žáci zpracovali vše, co je v životě obklopuje. Svoje hrdiny a idoly.

VÝROČÍ VŘSR

Pozdrav našich žáků svým kamarádům ze školy v Leningradě, které v červnu v rámci družby navštíví.

Дорогие друзья,

мы послали поздравления по случаю празднования Большой Октябрьской социалистической революции. Мы желаем больших успехов как вам, так тоже Коммунистической партии Советского Союза.

*Привет вам
редакта 7.а*

1989

2019

MAGICKÉ LISTY

svobodné

ČASOPIS ZŠ s RVJ MAGIC HILL v ŘÍČANECH

SPECIÁLNÍ VYDÁNÍ
K 30. VÝROČÍ
SAMETOVÉ REVOLUCE

www.magic-hill.cz

listopad 2019

Vážení čtenáři, žáci a žákyně, přátelé naší školy,

Nejprve si prosíme prohlédněte **Rudé Magické listy**, které najdete na zadní straně tohoto vydání **svobodných** Magických listů.....

Dočetli jste? Najdete rozdíly? Máte štěstí, že takovéto zprávy můžete už jen vidět na černobílých fotografiích či slyšet z vyprávění pamětníků.

Pohled na neveselé vydání plné nesmyslných vět o soudružských návštěvách, pionýrských slibech, stádním nacvičováním, hloupých budovatelských hesel, jmen a fotek osob, které si, spíše než slávu, zasloužily trest, v nás může vyvolat stísněné pocity.

Naštěstí náš sametový týden ve škole proběhl v naprosto **svobodné** a veselé atmosféře, a tak jsme si mohli společně nejen **připomínat** důležité události a symboly roku 1989, ale v bezpečí i nahlédnout do doby minulé a zakusit trochu z toho, jaké to bylo žít a vyrůstat v socialismu. Připomněli jsme si, že tomu není tak dávno, kdy lidé nemohli svobodně volit, cestovat ani studovat, kdy byli za své názory a postoje stíháni, vyhazováni z práce či posíláni do vězení, kdy se děti ve školách pod hrozbou trestů učily lži, že to není tak dávno, kdy nad námi všemi držel svou neomezenou moc totalitní režim.

Je naprosto nezbytné připomínat si tyto události nejen dnes, v době **30. výročí** sametové revoluce, ale každý den, a to hlavně v době, kdy si nemalá část veřejnosti myslí, že za socialismu se žilo lépe. Nežilo. A ví to i prvňák v naší škole. Pokud stavíme na nejvyšší příčce hodnoty lidského života **svobodu**, tak nemůžeme ani na okamžik přijmout tento názor a musíme všemi prostředky a silami bojovat za to, abychom si svobodu a **demokracii** uchránili. Každý máme možnost k tomu přispět. V tuto chvíli alespoň tím, že se budeme z minulosti učit a ke své budoucnosti přistupovat zodpovědně.

Přejeme všem čtenářům lehký úsměv na tváři při listování tímto mimořádným vydáním a zároveň v srdci pevné přesvědčení o tom, že máme velké štěstí, že listopad před 30 lety umožnil náš život ve svobodě.

Akční tým Sametová 30

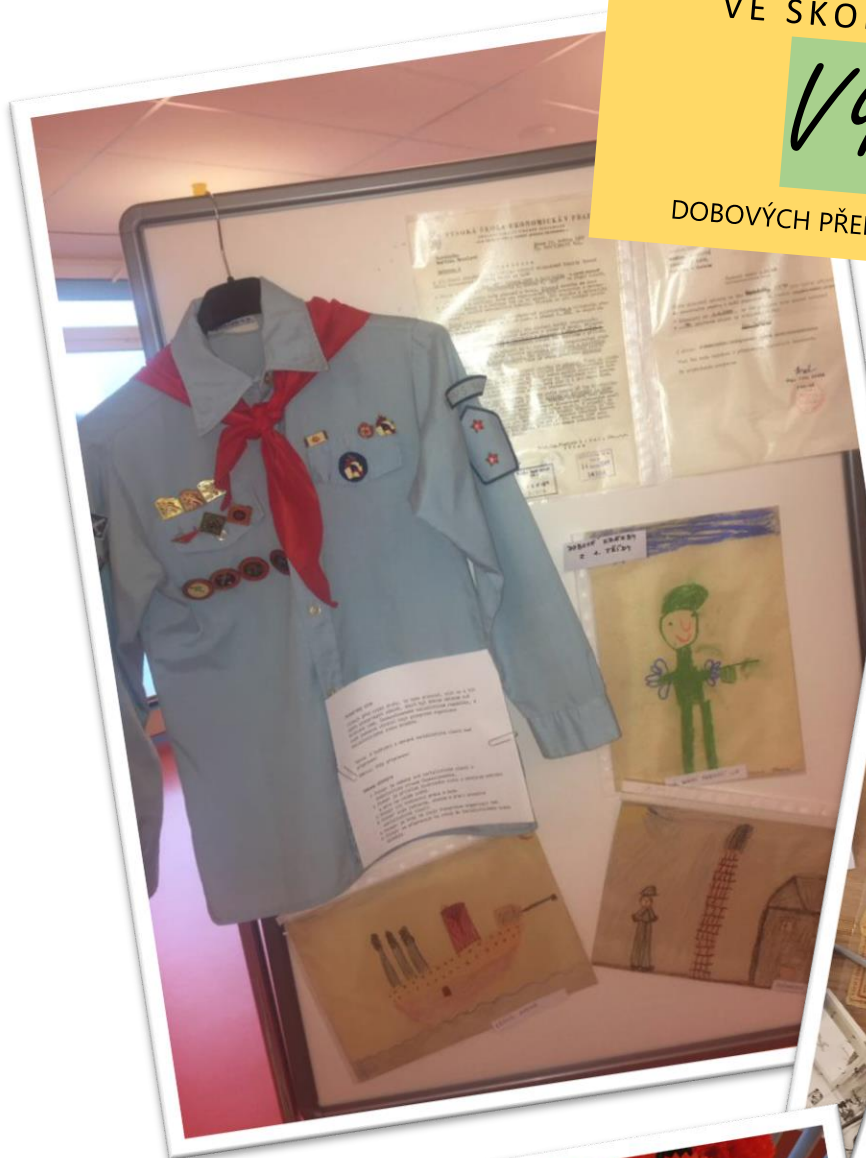

JAK SE ŽILO ZA SOCIALISMU

VE ŠKOLE JSME INSTALOVALI

VÝSTAVU

DOBOVÝCH PŘEDMĚTŮ, FOTOGRAFIÍ A DOKUMENTŮ.

JAK SE UČILO ZA SOCIALISMU

ROZHOVORY

Ve středu se učitelé a učitelky v naší škole stylizovali do rolí socialistických učitelů, aby zprostředkovali dětem autentické zážitky tehdejší školy. Po dni v socialistické škole učitelé diskutovali s dětmi o rozdílech mezi výukou a přístupem k dětem tehdy a dnes. Přinášíme vám rozhovor se „soudružkou“ učitelkou Katkou, Aničkou a Alenkou.

Jak se učilo v socialistické škole?

Katka: Bylo to pro mne naprosto nepřírozené - celou hodinu sedět za katedrou, být příkrá, zvyšovat na děti hlas... Vlastně obdivuji všechny tehdejší děti, které byly schopné se v takovýchto podmínkách něco naučit a neztratit zájem o poznávání.

Anička: Učilo se mi nedobře. Ráda jsem se proměnila v socialistickou soudružku pomocí dobového oblečení, ale tam mé nadšení skončilo. Socialistická výuka pro mě symbolizuje přesný opak našeho motta „Jde nám o děti“. Ještě, že dnes můžeme vyučovat svobodně.

Alenka: Vzhledem k tomu, že tento styl výuky mám v živé paměti, to bylo velmi nepříjemné. Mám na mysli atmosféru strachu, ponižování a promarněného času stráveného ve škole.

Co bylo nejtěžší pro vás?

Katka: Nejtěžší bylo udržet kamennou tvář a tvářit se, jakože to nesmyslné chování myslím vážně.

Anička: Komunikovat s dětmi naprosto odlišným způsobem, vyžadovat po nich vykání titulem soudružky.

Alenka: Striktnost, frontální výuka, zkoušení a tichá, ale ustrašená atmosféra ve třídě.

Co bylo nejtěžší pro děti?

Katka: Pro některé děti to byla legrace, ale někteří se pochopitelně nechali strhnout atmosférou a bylo pro ně velmi obtížné pracovat pod stresem a v nepřátelském prostředí.

Anička: Moje třída 5.A si dle zpětné vazby výuku užila, ale to asi proto, že jsme ji měli vlastně jako hru. Kdyby pak tresty a pětky padaly doopravdy, asi by tak nadšení nebyli!

Alenka: Nemožnost diskutovat a ptát se, veřejné hodnocení a známkování s ponižováním a atmosféra nejistoty a strachu.

ANKETA MEZI UČITELI

Co jste dělal/a během sametové revoluce? Jak jste prožíval/a sametovou revoluci?

- Martina: Byla jsem studentkou 2. ročníku vysoké školy v Ostravě. Do událostí jsme se se spolužáky zapojili hned v pondělí, kdy se ustanovil stávkový výbor. Vyráběli a kopírovali jsme letáky, vylepovali je a rozváželi do okolních měst. Pamatuji si, že jsme vyráželi i ve 4 hodiny ráno, abychom stihli ranní autobusy, kterými jezdili dělníci do práce. Diskutovali jsme s nimi, zvali je na demonstrace.
- Sváťa: Po událostech na Národní třídě jsme odmítli jít do školy. Všichni studenti střední školy stáli před školou a ředitel na nás křičel, že revoluce se nedá dělat z ulice, že jsme jen děti. Ruštinářka pobíhala mezi námi a domlouvala nám. Za pár dní tato učitelka nosila odznak Občanského fóra. Lidí, kteří změnili rychle své přesvědčení, bylo i v té době spousta.
- Bára: Aktivně jsem se zapojovala, chodila na demonstrace. Byla jsem předsedkyní stávkového výboru našeho gymnázia.
- Leona: V té době už jsem byla ve svém prvním zaměstnání. Přidali jsme se s kolegy ke stávce a domlouvat nám přijel Miroslav Štěpán (komunistický předák). Chodila jsem na demonstrace na Václavském náměstí i na Letnou.
- Zuzka: V té době jsme se svými spolužáky, kromě demonstrování na Václavském náměstí a Letné, hlavně pomáhali s letáky Občanského fóra, diskutovali a scházeli se v divadle DISK. Když tam za námi přišel Václav Havel a debatoval s námi, bylo to neuvěřitelné.
- Daniela: V roce 1989 jsem byla žákyní 2. stupně ZŠ. Události jsme v rodině prožívali velmi intenzivně. Později jsem se zúčastňovala manifestací v Jihlavě.
- Hanka: V té době jsem byla v 1. ročníku střední školy, proto jsem se aktivně nemohla zapojit, ale cítila jsem všude kolem sebe, že se něco děje. Se sestrou jsem chodila na demonstrace.
- Jirka: Bydlel jsem kousek od Národní. Když se táta vrátil z demonstrace a vyprávěl, co se dělo, nemohl jsem tomu uvěřit. Večer jsem šel venčit našeho psa a přes zákaz rodičů jsem došel až na Národní třídu. Viděl jsem všude na zemi rozházené a potrhání oblečení a kaluže krve. Bylo mi úzko.

Máte nějaký zážitek svůj či někoho z blízkých ze sametové revoluce?

- Martina: Celé to období bylo jedním z nejkrásnějších období v mém životě. Největší zážitek mám ze setkání s Václavem Havlem na kolejích naší školy. Osobně jsem mu předávala na uvítanou květiny. Fotku bohužel nemám (nebyly mobily), ale vím, že pak vyšla v místních novinách. Budu ji muset dohledat.
- Bára: Když jsme během Palachova týdne utíkali před vodními děly, někdo na nás z okna hodil květináč, který dopadl těsně vedle mě. Taky mě bavilo běhat na protest ulicí Politických vězňů.
- Renata: Rodiče s uvolněním poměrů mohli začít pracovat tam, kde chtěli. Máma chtěla učit na 1. stupni, tak jako teď já.
- Ála: Byla jsem studentkou střední školy a pamatuji si na pocit velké jednoty – spolužáci, kamarádi, profesoři i rodiče měli společné téma, stejný cíl. Ta síla byla cítit všude.
- Zuzka: Ta doba byla plná euforie, nikdo z nás nepochyboval, že by se vše mělo vyvíjet jinak. Vnímali jsme to tak proto, že jsme všichni drželi pospolu a lidi se k sobě chovali hezky, slušně a vnímali jeden druhého.
- Jirka: Můj velký zážitek byl, když se zrušil článek Ústavy o vedoucí úloze strany. Byl jsem na Václaváku, na rohu Vodičkovy, hrála tam kapela, tančil jsem s mamkou a úplně cizími lidmi, všichni se na sebe smáli.

ANKETA MEZI UČITELI

Jaký je váš hlavní postřeh z týdne Sametová 30 v naší škole?

- Martina: Nazvala bych tento týden v naší škole smysluplným. Jde o hlavní pilíř našeho přístupu ke vzdělávání a tady jsme jej realizovali naplno.
- Sváťa: Některé děti si uvědomily, že ne vždy se žilo tak dobře, jako dnes. Například to, že mohou cestovat kam chtějí, bylo dříve pro většinu z nás jen nesplněným přáním.
- Bára: Líbilo se mi, že se i malé děti nadchly a na spoustu věcí se vyptávaly.
- Ála: Zažila jsem během týdne i úzkost, a to například při pohledu na naši výstavu a zároveň jsem několikrát pocítila vděčnost za vše, co nyní máme.
- Renata: Děti si viditelně oddechly, když jsem po hodině v socialistické škole vešla do třídy jako ta "jejich Renča".
- Katka: Děti byly tématem opravdu nadšené. O sametové revoluci si povídaly nejen ve škole, ale podněcovaly rozhovory i doma. Věřím, že pokud by se našich dětí zeptal někdo na ulici, co to byla sametová revoluce, tak budou schopné odpovědět.
- Daniela: Děti celý týden nadšeně prožívaly, nosily předměty na retro výstavu, vyráběly transparenty s revolučními hesly a nejsilnější zážitky měly z toho, když si na vlastní kůži vyzkoušely výuku v tehdejší škole.
- Hanka: Vrcholem týdne pro mě byl páteční happening, kdy děti z balkonu školy zpívaly Motlitbu pro Martu. Přesto, že nikdo z těch dětí, ani většina učitelů tehdejší atmosféru nezažili, v pátek jakoby se čas vrátil, nálada mezi dětmi byla autentická, všichni ji prožívali a myslím, že jsem měla dokonce slzy v očích.
- Jirka: Pro mě je největším postřehem to, jak zodpovědně přistupovali žáci k jednotlivým aktivitám. Při sledování videa z pátečního závěru akce mi šel mráz po zádech. Děkuju všem učitelům a žákům.

Do you or any of your relatives or friends have any experience or memory connected with the Velvet Revolution?

- Kat: I remember as a child seeing the protests on television. It's kind of all mixed together the protests here and the fall of the Berlin Wall. My parents tried to help me and my brother to understand why this meant the world was changing.
- Mel: I was in Venezuela at that time and I clearly remember my teacher taking us out of the classroom to talk to us the day the Berlin Wall fell - He said this would be a day we would always remember. A few days later, after the Velvet Revolution, my grandmother had tears in her eyes. She was finally going to be allowed back to her beloved country and see her sister. She did. Her sister died a week after she arrived to Prague.

What is your feedback from the recent Velvet 30 week at our school ?

- Kat: I really liked talking to my students about what they know of the revolution. It was equally great to see our teachers teaching in the communist style. Scary at first, but in the end really glad, things are the way they are now.
- Gina: I enjoyed hearing stories from colleagues who remember being a part of it. And I loved going into Prague with students to visit places connected with the revolution. During the week I had several discussions with the students about what they learned.

REFLEXE DĚTÍ

;

Můžeme dělat víc věcí.
Není to kruté.
Můžeme mít volby s více stranami, nejen s komunisty.
Jsme svobodní.
Můžeme demonstrovat.
Můžeme cestovat do ciziny.

SAMETOVÁ REVOLUCE-SVOBODA

Podle mě znamená svoboda hodně věcí. Třeba mít svůj názor nebo se scházet s kamarády. To je pro mě menší svoboda. Větší svoboda je pro mě cestování nebo být s rodinou. Jsem velmi ráda, že máme tuto svobodu. Ne vždy se cítíme svobodní. Svoboda je důležitá věc.

Zkoušeli jsme si, jaké to bylo za komunismu ve škole. Bylo to zajímavé, ale kdybych se tak učil každý den, nebavilo by mě to. Každý žák šel před tabuli a soudružka učitelka ho zkoušela. Potom jsme chodili po chodbě v kroužku a jedli přitom svačinu. Byl to zajímavý den!

REFLEXE DĚTÍ

DOPISY

DO ROKU 1989

Naši sedmáci psali svým vrstevníkům v socialistickém Československu.

Milá Aničko,

píšu ti z roku 2019. Žiju v době plné svobody, která každému poskytuje plnohodnotné vzdělávání. Každý se může rozvíjet, jak nejlépe umí v tom, co ho nejvíc zajímá, naplňuje a inspiruje...

Vivien

Dopis

Bára

Ahoj Kamilo,
minulý týden jsme ve škole slavili 30 let od Sametové revoluce, což byla událost, která se stala 17. listopadu 1989, kdy skončila vláda komunistické strany, prezidentem se stal Václav Havel. Víím, že jsi to ještě nezazila, ale uvidíš přinese to hodně lepší věci. Například budete moct cestovat do jiných zemí nebo už nebudete mít tak přísná pravidla a jídla bude dostatek, stejně jako ostatních věcí. Když jsme měli "Sametový týden" dozvěděla jsem se mnoho věcí, které máte nebo musíte dělat. Třeba násilné tresty ve škole, kdy tě učitel praští pravitkem přes ruce nebo tě vytáhá za ucho,

za bony jste si mohly koupit zboží ze západu

TRAVINOVÉ LÍSTKY

lidé měli určitý počet potravin (třeba mléka nebo másla), které si mohly koupit

Milá Petro,

chtěla bych tobě a všem studentům poděkovat za to, že jste se statečně zapojili do demonstrací. Nedokážu si představit, jaké úsilí vás to muselo stát... Díky vám jsme svobodná zem a můžeme svobodně volit a říkat svoje názory... Je mi líto, že vy jste takové možnosti mít nemohli...

Aneta

PIONÝŘI

to byl vlnočásový kroužek založený komunisty kam musely děti chodit a kde je vychovávaly ke komunismu

NAD DOPISY RODIČŮ

Klobouk dolů za tento týden (ale nejen tento)!

Když nám syn doma každý večer nadšeně vyprávěl, jak prožíváte naše školní léta před 30 roky (byl jsem tehdy ve druháku na gymnáziu), vracelo se mi to, jako by to bylo včera. Chvilí brrrr vzpomínky na „soušku učitelku“ a pak na kolektivní euforii se stužkou na saku a klíčema na náměstí..... Paráda!

Díky Vám všem za tuhle práci a osudu za to, že tohle už naše děti nemusí.

Martin Švéda, rodič žáka 4. třídy

Báječné! Moc děkujeme za to, jakou jste připravili pro děti celotýdenní připomínku listopadových událostí.

Tereza Hanušová, matka žáka 2. třídy

Krásný projekt! Děkujeme.

Renata Petříková, matka žákyň 8. třídy

Děkujeme moc za krásný a intenzivní sametový projekt. Je klíčové, aby děti pochopily, jaké mají štěstí vyrůstat v dnešní době. I doma na tom pracujeme.

Petra Ruberto, matka žákyně 5. třídy

Velice mě těší, že se škola Magic Hill hlásí k hodnotám svobody a demokracie a do takové míry o nich se svými žáky mluví.

Václava Drábková, matka žáka 1. třídy

Až se mne někdo bude zase ptát, proč naše děti chodí do "té drahé školy", tak mu pošlu vaše texty, které doprovázely projekt Sametová 30. Vážím si toho a **opravdu velké díky!**

Markéta Strouhalová,

matka žáka 6. třídy a žákyně 8. třídy

FOTOREPORTÁŽ

TÝDNE

ZE SAMETOVÉHO

30 let od sametové revoluce

89
19

NÁŠ SAMETOVÝ HAPPENING

LISTOPAD

12. listopadu

Ve vatikánské bazilice sv. Petra je svatořečena Anežka Česká. Do Říma přijíždí na 10 000 poutníků z ČSSR.

17. listopadu

V odpoledních hodinách probíhá studentská manifestace k 50. výročí úmrtí Jana Opletala. Průvodu z Albertova na Vyšehrad se účastní asi 25 000 studentů. Následně se většina z nich vydává na pochod do centra města směrem k Václavskému náměstí. Počet účastníků postupně narůstá na dvojnásobek. Cestu na Václavské náměstí jim na Národní třídě zahrazují jednotky Veřejné bezpečnosti a příslušníci pohotovostního pluku VB. Následně proti části demonstrantů zasáhnou extrémně brutálním způsobem.

18. listopadu

Na podporu studentů zahajují pražská divadla protestní stávkou. Postupně se k nim přidávají divadelní scény v celé republice.

19. listopadu

V pražském Činoherním klubu je založeno Občanské fórum (OF), společná platforma nezávislých občanských iniciativ usilujících o změnu politického režimu. V Bratislavě vzniká Veřejnost proti násilí (VPN).

20. listopadu

Na Václavském náměstí se schází více než 100 000 lidí, aby vyjádřili nesouhlas se zásahem na Národní třídě. Zaznívá požadavek na ukončení mocenského monopolu KSČ. Demonstrace se konají také v dalších městech a pokračují i v následujících dnech.

24. listopadu

Na mimořádném zasedání ÚV KSČ je rozhodnuto, že k potlačení nepokojů nebude povolána armáda. Z funkcí odstupuje celé představenstvo stany včetně generálního tajemníka Milouše Jakeše.

25. listopadu

První masová demonstrace na Letné. Akce se účastní asi tři čtvrtě milionu lidí.

26. listopadu

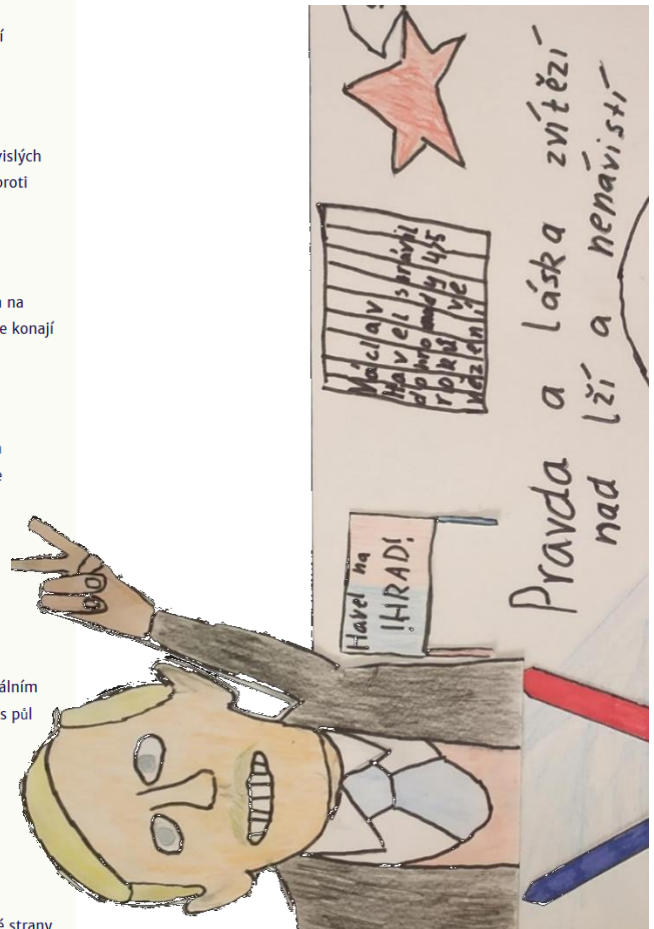
V pražském Obecním domě se poprvé schází delegace OF vedená Václavem Havlem s federálním předsedou vlády Ladislavem Adamcem (KSČ). Na druhou demonstraci na Letné přichází přes půl milionu lidí.

27. listopadu

Celostátní dvouhodinová generální stávka.

29. listopadu

Federální shromáždění mění ústavu ČSSR. Vypuštěn je článek o vedoucí úloze komunistické strany ve společnosti a článek o marxismu-leninismu jako státní ideologii. Formálně tak končí diktatura KSČ. Současně je ustanovena parlamentní komise pro vyšetření událostí 17. listopadu.

29. prosince

Federální shromáždění ČSSR volí prezidentem republiky Václava Havla.